

kesneje v enem mesecu. Če se ne izjavi v tem roku, je imeti uredbo za zakonito.

Seveda pa veže izjava državnega sveta samo upravna oblastva. Sodišča pa bodo preskušala neodvisno od tega zakonitost uredbe in ji odrekla uporabo v konkretnem primeru, če je po njih mnenju nezakonita.

Književna poročila.

Dr. Dolenc Metod: Die Rechtsidee des Kollektivismus im slovenischen Volksrechte. Lvov 1931. Posebni odtisk iz Przewodnika historyczno-prawnega. Str. 93 do 107.

V poljskem Przewodniku historyczno-prawnem, časopisu, ki izhaja četrtletno v Lvovu pod redakcijo, ki jo tvorijo Przemislaw Dąbkowski, Jan Adamus in Karol Koranyi, v zvezku 2—3 letnika II. (1931), je prorektor ljubljanske univerze dr. Metod Dolenc objavil zelo zanimivo studijo o sledovih kolektivizma v slovenskem ljudskem pravu. Opažanja pisateljeva so pomembna razstališče slovenske pravne zgodovine, hkratu pa so važen prispevek o slovenskem običajnem pravu zlasti za raziskovanje jugoslovenskega prava pred kodifikacijo.

Pravni zgodovinarji na slovanskem jugu so dosihmal prehajali preko Slovencev, misleč da je ta veja našega naroda še v davni davnini prekinila vse, kar jo je moglo vezati z ostalimi slovanskimi elementi, padši pod jarem tujcev, zlasti pa pod vpliv Germanov. Dolencova studija spada med ona njegova dela, ki nas seznanjajo z gorskimi zbori in dajejo impulz za nova raziskovanja, ki nas bodo dovedla do točnih in zanesljivih zaključkov in do določnega razlaganja posameznih pravnih institucij južnih Slovanov, ki so se preživele.

Dolenc poudarja v svoji študiji zanimivo institucijo o omejitvi lastnine, tako zvano prekupno pravo (preče pravo) pri prodaji nepremičnin. Ta institucija je znana tudi balkanskim Slovanom. Normira jo srbski grajanski zakon, čigar § 670 se glasi: »Što se nepokretnih dobara tiče, kao miljkova i baština, zakon daje nekim licima pravo, da imaju prvenstvo na kupovinu. Takva lica su smesnici ili zajedničari, rodbina najbliža, koja bi pravo nasledstva u prodatim dobrima imala, koja bi po zakonu nasledila, i susedi prvi i komšije.« Bolgarski imovinski zakon ni normiral te ustanove. Toda narod uporablja to napravo v svojih zasebnopravnih odnosih, nazivajoč jo za komšijsko pravo ali pa, po turško, šefiluk. Živojin Perić (Specijalni del grajanskega prava, II. Obligacijsko pravo, str. 203, Beograd 1922) pravi, da je ta zakonska norma prišla v srbski grajanski zakonik iz običajnega prava. Vendar pa ne navaja dokazov za to svojo trditev.

Institucija, ki ni sprejeta v novo bolgarsko pravo, a živi v narodu, je na vsak način preostanek iz starine, in profesor starobolgarskega prava na zofijski univerzi, S. S. Bobčev, ki poleg ostalih svojih znanstvenih del raziskuje tudi poreklo poedinih pravnih običajev, trdi, da je ta institucija preostanek davnine, morda celo predzgodovinske

dobe južnih Slovanov (S. S. Bobčev, Istorija na staroblgarskoto pravo, str. 498, 551 in 552). Toda niti on ni navedel nikakih dokazov, da bi podkrepil to svojo tezo.

V zadnjih letih se s to institucijo bavi tudi Konstantin Terzijev. Tudi on si je prisvojil pomisel, da ta institucija kaže na kolektivistično idejo pri južnih Slovanih. Toda on zameta tezo, da je ostala iz davnine, ker je predpise o nji našel v turškem grajanskem zakoniku, ki to materijo normira v vseh njenih detajlih, posvečujoč ji več ko dvajset paragrafov. Terzijev podkrepljuje svojo trditev s činjenico, da imajo to institucijo tudi Grki, najsi tudi grški novi zakon molči o nji, in da h Grkom ni mogla priti od pisanih bizantinskih ali rimskih zakonov, ker je poznejšega porekla, skratka: Turki so jo prinesli. Vrh tega o taki instituciji ni sledu niti v enem jugoslovenskem zakonu iz starine (K. Terzijev, Šefiluk [Prečepravo kupovine], Arhiv za pravne i društvene nauke, knj. XXI. /XXXVII./, br. 1—2, XX., drugo kolo, 1930).

Po vsem tem lahko trdimo, da daje studija profesorja Dolenca podnet za nove raziskave. Ona je dragocen prispevek za pravni život južnih Slovanov. Po tem potu se bodo dale objasniti marsikake pravne institucije, katerih pravi značaj in poreklo sta še vedno temna.

Dr. Francè Goršič.

Milošević Sr. Č.: Zakonik o sudskom krivičnom postupku sa izmenama i dopunama, odlukama kasac. suda; komentarom pravnika i ustavnim naredjenjima novog ustava. Leskovac 1932. Štamparski zavod »Pokret«. Str. 377. Cena 50 Din.

To izdajo zakonika o sodnem kazenskem postopku prikažemo kot vestni posmatrači jugoslovenske pravne književnosti. Avtor se naziva sam »odvetnik, sodnik v penziji« (Niš). Knjiga ima na platnicah gori navedeni naslov, na prvi strani knjige pa drugačen, kar ni običajno. Uvod v knjigo je naslovljen »O postopku« in datiran: »oktobra 1931«. V njem prinaša avtor nekoliko zgodovine o postanku obravnavanega zakonika, opisuje njegovo obliko, meni, da bi se njegova snov lehkò razporedila na 1500 paragrafov, izvaja neke občne poglede, ali med njimi se nahajajo stavki, o katerih ne vemo, kaj bi ž njimi. N. pr. »Inače postopak regulisava sudsko postupanje i manipulisanje predmetom u cilju ostvarenja kaznenog zahteva, — sankcije, pošto ovaj zakonik spada u t. zv. leges perfectae«. Ali: »Presude izradjuje odredjeni sudija«; vsakdo bi mislil pri tem besedilu, da gre za odrejenega sodnika po §§ 216., 265. ali 476 k. p. Citati v tem uvodu niso vseskozi stvarno upravičeni; n. pr. »Sem toga postopak je dopunjen ... zak. o držav. sudu, zak. o zaštitu države, zak. o korupciji, o bezb. i poretku u držav. i drugim uredbama i sporednim zakonima« (Sic!). Na koncu tega uvoda »O postopku« stoji: »Od istog pisca štampano: 1. Zakon o starateljstvu sa komentarom; 2. Izsledjenje, ispit svedoka i isključenje (izuzeće) islednika. U rukopisu: Razne razprave, predavanja i govori«. Napoved pisčevih rokopisov na takem mestu in v tači obliki doslejšnjemu znanstvenemu svetu ni še bila poznana. Glavno delo, ki ga je v naznanjeni knjigi avtor opravil, bi označili kot izdajo poslednjeverjavnega besedila zakonika s kratkimi pojasnili, torej nekakšno izdajo po vzoru slovenskim pravnikom dobro znanih Schauerjevih izdaj iz predprevratne dobe. Novost je, da se v tekstu zakonitih določb z različnim tiskom nekako po-

udarja važnost izvestnih besedi. Novelirane določbe po zakonu z dne 9. oktobra 1931. so sprejete v besedilo, pa ne čisto točno; n. pr. v § 110 s. k. p. zakoniti novi odstavek ni drugi, ampak nadaljevanje prvega; dostavek v § 280 s. k. p. je kar z malo črko pripisan.

Pojasnjevalne pripombe k posameznim paragrafom so v prvi četrtini mnogoštevilne, pozneje samo redke in to samo pri nekaterih skupinah snovi; toda niso vseskozi posrečene. Kaj naj rečemo k obliki pripombe ⁷⁾ k § 1, ki pričinja tako: »I drugim zakonima n. pr. ur. o posl. redu« itd. (zakon in uredba je dvoje!) K pripombi ²⁾ pri § 2: »Po pravilu, odobrenje se ne može opozvati § 84. od 2. k. z.« (Poznamo le pravilo, izjeme prav nobene.) Tudi naravnost nepravilne so nekatere pripombe. V § 4 glavnega teksta je zaznamovana k besedam »Ako se prethodno pitanje«... pripomba ⁵⁾, ki se glasi dobesedno: »⁶⁾ to je javno pravno ili privatno pravno. Naknada štete nije prethodno (prejudicijalno) pitanje. Medjutim pitanje količine štete prejudicium je n. pr. kod krađe iz § 320 k. z. i o njemu se donosi odluka po § 4 od 1.« Menda je mislil avtor na določbo o »stvari male vrednosti« iz prejšnjega § 320 k. z., ki je pa danes več ni, a v odst. 3. § 4 s. k. p. ta pripomba nikakor ne bi spadala. Avtor zaide rad v označbo institutov z latinskimi termini, kar nam osebno ni nevšečno, ker je ta način izraževanja mnemotehnično zelo priporočljiv in koristen. Ali označba naj bi bila točna. To pa ni n. pr. v pripombi ⁹⁾ k § 1, ki pravi: »Protivno principu imutabilitete, usvojenim od drugih država, po kome je strankama zabranjeno, da u toku postupka razpolažu postavljenim kaznenim zahtevom države«. Res je, da imamo v našem š. k. p. imutabilitetno načelo uvedeno, kar pomenja po najboljših teoretičarjih le to, da nobena stranka ne more spreminjati svojih predlogov potem, ko se je sodišče umaknilo na posvet. — Ne gre, da bi se komentiralo tako (prip. ²⁾ k § 6.), da »privatni učešnik ne može po § 324 i 332 upotrebiti nikakav pravni lek ni radi svog privatno pravnog potraživanja ili troškova«, ker je pač v § 394., odst. 1 s. k. p. vendarle nekaj drugega odrejeno. Pri § 27. s. k. p. pogrešamo pripombe, da je z zakonom z dne 6. februarja 1929. pristojnost kasacijskega sodišča glede sporov v vojaških stvareh § 104 zak. o ured. r. sod. spremenjen; poslednjo določbo je namreč avtor citiral, nje poznejše izpremembe pa ne.

Ne dvomimo o dobri volji avtorjevi, da je hotel pravnikom pri razlagi s. k. p. koristiti, mislimo pa, da njegovo delo še ni popolnoma dozorelo, ampak pre nagljeno izdano. Zlasti pogrešamo vsako komentiranje tistih določb, ki so bile ustanovljene z novelo z dne 9. okt. 1932. Preuranjenost se kaže tudi po tem, da je knjiga izdana brez vsake paginacije in da margoli v njej tiskovnih napak.

Dr. Metod Dolenc.

Some Notions on the State and its International Phases by Leonidas Pitamic L. L. D. With a Foreword by James Brown Scott, L. L. D., J. U. D. Published by the School of Foreign Service Georgetown University. Washington, D. C. 1931 XI+48 str.

Poslanik Pitamic je izdal tri predavanja, ki jih je imeł v marcu 1931. na georgetownski univerzi na oddelku za zunanjo službo.

Prvo obravnava pojem države. Tu ugotavlja avtor, zakaj glede pojmovanja države še danes ni enotnosti. Ker je država juridična organizacija ljudi, sledi iz tega, da je pojem države sintetičen. V moderni znanosti pa prevladuje analitičen način raziskavanja, kar ima za posled-

dico, da se poudarja samo eden ali drugi element na škodo ostalih: to vodi do napačne ali vsaj nepopolne predstave države. Nato analizira avtor posamezne teorije, ki so osnovane na poudarjanju samo posameznih sestavin.

V drugem predavanju se bavi avtor s tremi vprašanji: z državnim ozemljem, s suverenostjo ter z razmerjem države do meddržavnega prava. Avtor prihaja po zgodovinskem pregledu teorij o suverenosti do zaključka, da so države danes samo relativno suverene, ker so podvržene meddržavnemu pravu.

Predmet tretjega predavanja je državljanstvo: razloček med državljanom in nedržavljanom, načini, kako se pridobiva državljanstvo, kako so skušale rešiti vprašanje državljanstva mirovne pogodbe in kako težko je bilo rešiti to vprašanje v Jugoslaviji, kjer pa je bilo rešeno v celoti jako posrečeno.

Avtor poudarja v uvodu, da se naslanjajo predavanja v glavnem na njegovo »Državo«, da pa so neke partije nove. James Brown Scott, ki je napisal knjigi kratek, lep uvod, predstavlja čitateljem Pitamica kot »evropskega jurista, ki je študiral pravo v njega zgodovinskem razvoju.«

K Pitamicovim globokim, pretehtanim izvajanjem bi se dalo pripomniti tole.

Pitamicu je država istovetna s pravili, ki tvorijo vrhovno juristično organizacijo. Katera so ta pravila? Po Pitamicu so to v splošnem tista pravila, ki določajo vrhovne organe. Vrhovni organi pa so tisti, ki so pooblašteni, da izdajajo zakone in specijalno, da spreminjajo ustavo. Ta vrhovna pravila torej niso vsa tista pravila, ki jih vsebujejo formalne ustave, kajti te obsegajo še mnogo drugih pravil, in imamo poleg tega države, ki nimajo formalnih ustav. Dasi bi v praksi delitev celega pozitivnega prava na vrhovne in druge norme lahko delala težave, je teoretično ta delitev možna. Problematična pa postane ta delitev vsled zahteve, ki jo stavlja avtor na te najvišje norme. Ni namreč dovolj, da determinirajo te norme vrhovne organe, te norme morajo biti tudi učinkovite, te norme se morajo izvrševati. Ko določimo torej vrhovne norme, moramo nato empirično eliminirati vse tiste, ki se ne izvršujejo, in samo ostanek učinkovitih norm tvori državo. Recimo, da bi bila ta izločitev mogoča.

Da tvorijo torej neke norme državo, morajo izpolnjevati dva pogoja: nanašati se morajo na vrhovne organe in morajo se izvrševati. Če pa sta ta dva pogoja enako važna, ne moremo za konkretno državo nikdar vnaprej reči, katere norme tvorijo to državo. Ko si da namreč kaka država ustavo, še ne vemo, ali se bodo norme, ki se nanašajo na vrhovne organe, tudi izvrševale. To bi se dalo ugotoviti mogoče šele po dolgem času potom že omenjene eliminacijske metode. Kaj naj odgovorimo do poteka tega časa na vprašanje, katere norme tvorijo to državo? Tukaj se vidi, kako težko je operirati v pravu z dvema spoznavno-teoretičnima metodama obenem: z normativno in kavzalno.

Tudi ne vem, ali pridobimo spoznavno kaj s tem, če zasidramo juridične norme na etičnih. Kajti če odgovorimo na vprašanje, zakaj se pokoravamo juridičnim normam, s tem, da to zahteva etika, moramo na to odgovoriti na vprašanje, zakaj se pokoravamo etiki? Če pa apriorno zvežemo normi tako, da vzamemo etično kot svrhu in juridično samo kot sredstvo, je to s pravnofilozofskega stališča vrednotenj sicer

lahko pravilno, s stališča pozitivnega prava pa se moramo pri tem zavedati, da pride vsled individualnih nazorov o etičnih dolžnostih vedno lahko do kolizije med etično in juridično normo, kjer bi se morala juridična norma vsled svoje podrejenosti vedno umakniti etični. Tukaj bi nikdar ne vedeli, ali bo kakšna juridična norma v konkretnem primeru veljavna ali ne. In vendar je vsaka pravilno nastala juridična norma, dokler se na pravilen način ne razveljavi, veljavna za vse primere, če norma sama ali kaka druga juridična norma ne ugotavlja izjem.

Dr. Joso Jurkovič.

Dr. šuman Janko: Zakonski propisi iz oblasti industrijske svojine. (Zakoni Kraljevine Jugoslavije, knjiga XIV.). Zagreb 1931, Jugoslovenska štampa d. d. Str. 695. Cena 160 Din.

Zbirka je razdeljena na šest delov. Prvi obsega naš zakon o zaščiti industrijske svojine s pravilnikoma o njegovem izvrševanju in o postavljanju tolmačev pri Upravi za zaščito industrijske svojine in s pravili o državnem strokovnem izpitu za uradnike Uprave. V drugem delu so natisnjeni predpisi o mednarodni zaščiti industrijske svojine, zlasti mednarodne pogodbe, katerim je pristopila in katere je sklenila naša kraljevina, v tretjem delu instrukcije za notranje poslovanje Uprave z. z. i. sv., v četrtem zakon o pobijanju neolojalne tekme, v petem zakonski propisi, ki se posredno tičejo zaščite industrijske svojine (propisi o razstreljivih, monopolih, žigosanju meril in predmetov iz dragocenih kovin, o lekarniških specialitetah itd.), v šestem delu seznam patentnih odvetnikov in inženjerjev, tolmačev itd. Dodano je izčrpno stvarno kazalo.

Brzi razvoj naše zakonodaje je vzrok, da monopolski zakoni, natisnjeni v zbirki, že ne veljajo več, nadomestil jih je novi monopolski zakon. To bi veljalo tudi za predpise obrtnih zakonov o zaščiti industrijske svojine, ako bi jih bil prireditelj sprejel v zbirko. Seveda pa je zbirka v tem pogledu sedaj nepopolna, kajti tudi novi pozneje objavljeni obrtni zakon ima nekaj določb, ki se tičejo industrijske svojine (na pr. §§ 128 in 129). Zaradi popolnosti bi bilo po mojem mnenju kazalo sprejeti tudi določbe o zaščiti imen in firm po o. d. z., kakor velja v bivšem avstrijskem pravnem področju naše kraljevine, po zakonu o imenih in po trgovinskih zakonikih.

Zbirka je urejena jako smotrenò. V zakonu o zaščiti industrijske svojine so s posebnim tiskom označene izpremembe, ki so v prvotnem zakonu iz l. 1922 nastopile zbog obširne novele iz l. 1928, prav tako je v mednarodnih pogodbah poleg besedila po haški konferenci navedeno različno besedilo po vašingtonski konferenci, kar je tem važnejše, ker še niso vse države članice pariške unije sprejele haškega besedila, tako da zanje velja prejšnje.

Poseben pomen dajejo zbirki motivi, ki so natisnjeni pri določbah novele iz l. 1928 in pri zakonu o pobijanju neolojalne tekme, dalje različni notranji razpisi Uprave z. z. i. sv. in slednjič z največjo skrbnostjo zbrana judikatura Uprave z. z. i. sv. Rešitve so dodane pojedinim zakonskim določbam, katerih se tičejo. Svedočijo nam, kako lepo in stvarno skoro neoporečno se je v kratkih desetih letih razvila praksa naše Uprave z. z. i. sv., ob enem pa, pri nekaterih določbah, da se tudi v naši razmerno malo industrializovani kraljevini kažejo isti pojavi neolojalne tekme kakor drugod. Novi zakon o pobijanju neolojalne tekme je torej

tudi pri nas izpolnil znatno vrzel in le želeli bi bilo, da ga stranke in sodišča uporabljajo kakor treba. Tu bi bilo prav potrebno, da se pravde, civilne in kazenske čim brže rešavajo in sodbe objavljajo — ne mislim one objave, ki jo predvideva zakon sam, nego objavo v strokovnih listih.

Zbirka bo izvrstno služila praktiku in znanstveniku in brez dvoma bo v doglednem času doživela drugo izdajo. Za to bi si usodil dati par nasvetov: 1. jasneje naj bi se s tiskom ali razporeditvijo ločile sodbe od drugih opomb pod besedilom zakona; 2. sodbe naj bi se ne navajale kronološki, nego v skupinah po vsebini; 3. kjer je več sodb s stvarno popolnoma isto vsebino, naj bi se vsebina natismila samo enkrat, navedle pa vse, tako bi bila stvar krajša in preglednejša; 4. sodbe, ki ne ustrezajo noveliranemu besedilu zakona, bi se mogle izpustiti, ali pa treba označiti, da niso več aktualne; 5. sam predmet je v stvareh zaščite industrijske svojine čisto jako težek, zato bi veljalo še bolj potruditi se, da se smisel rešitve izrazi čim preprosteje in umljujeje, zbirka bi s tem postala še bolj uporabljiva za nestrokovnjaka; 6. način citiranja bi se dal z uvedbo kratice znatno poenostaviti, tako bi se pridobilo precej prostora; 7. dodale naj bi se, čim izčrpnjeje, sodbe rednih sodišč v stvareh industrijske svojine v najširšem smislu besede. To zlasti v onih primerih ne bi bilo težko, kjer se sodišča obračajo Upravi z. z. i. sv. za mnenje, pa tudi v drugih primerih bi se s primernim sodelovanjem vsaj vrhovnih sodišč in Uprave brez dvoma dalo doseči.

Dasi ne gre na rovaš zbirki ali prireditelju, porabljam priliko, da opozorim na hibe, ki se opažajo v srbskohrvatskem prevodu mednarodnih pogodb. Seveda priznavam, da je prevajanje mednarodnih pogodb s tako opiljenega, točnega in jasnega jezika, kakor je francoski — samo ta prihaja tu v poštev — silno težka stvar, in priznavam tudi, da se prevodi na naš jezik dokaj dobro čitajo in da vobče tudi po smislu ustrezajo izvirniku, toda pri mednarodni pogodbi to pač še ni dovolj. Nedosledna je v prevodu zlasti terminologija: »anteriorité« je »anterioritet« in »ranije postojanje«; »dépôt« je prevedeno s »prijavo« (pravilno) pa tudi z »molba«, »deponovanje«, »registrowanje«, »depo«; »déposant« je »podnosilac«, »prijavilac«; »domicil« je »boravišče«, »stan«, »obitališče«; »surtaxe« je »povišana taksa«, »nova taksa«, »naknadna taksa« (najbolje bi bilo »dopunska«); »publier« je »izdati«, »objaviti«, »obznaniti«, »notifier«, »notification« je »saopštiti«, »dostaviti«, »notifikovati«, »saopštenje«, »dostava«, pa tudi »communiquer« je »dostaviti«; »admettre au dépôt« je »registrovati«, »obligation de dépôt« ou d' enregistrement« pa — pravilno — »obaveza prijavljivanja ili registrovanja«; »decorations« je »ordenje« in »odličja«; »distinctions honorifiques«, »časniški znaci« in »ordeni«; »taxe« je seveda »taksa«, ali »taksa« je tudi »émolument« (pristojbina); »potvrda« je »certification« in »légalisation«, »produits« so »proizvodi« in »produkti«. Dalje so posamezni izrazi prevedeni krivo ali vsaj premalo točno: »mauvaise foi« ni »zlonamerno«, »illicitement« je več nego »bespravno«, »après l' envoi de la notification« ni točno prevedeno s »po saopštenju«, »faculté« ni isto kar »pravo«, »à toute personne«, »à une personne« se pač ne bi smelo prevesti z »ličnost«, »les formulaires de demande« se ne more prevesti s »formulari u cilju traženja«, »essentielle« ni »glavna« nego »bitna«, »réfus« ni »otkaz«, »concéder« ni »prodati« nego »ustupiti«, vsak francoski »un« ali »une« se ne sme prevesti (z »jedan«), to ni samo proti duhu našega jezika, nego je lahko tudi

nevarno, kajti na več mestih bi se »jedan« moral smatrati za števnik, dasi v izvorniku ni, »prim. Madridski aranžman, čl. 8 bis; au moyem d' une déclaration« pač ni »putem jedne izjave«; »de nature à creer« pač ni »podložna da stвори«, »approprié« ni »odgovarajući«, nego »sposoban« (primeren?), »etablissement« ni »vlastništvo preduzeća« nego »podizanje preduzeća«, kakor je na drugem mestu pravilno prevedeno; »delai équitable« ni »dovoljan rok«, nego »primeren« (pravičen); »habitudes loyales et constantes du commerce« pač niso »redovne... navike«. Včasih v prevodu manjka kake besede, n. pr. v »tous les documents« ni prevedeno »tous«; »dans tous les autres pays« ni prevedeno »autres«; »sans énumération trop détaillée« ni (vsaj ne točno) prevedeno »trop«; »devra être versée en espèces« ni prevedeno »en espèces«; »auraient pu être acquis« ni prevedeno »pu«; parkrat je brez potrebe kaj dodano, na pr. »le tout sans prejudice«; ali i to s tim da se ne krnje«, »à compter depuis la date de renouvellement«: od dana podnete obnove (spremenjen smisel), »peuvent être soumises à une taxe«: »naročite« takse. Slednjič še nekaj mest, kjer v prevodu očito ni pogojen smisel izvornika: »et doit... s'appliquer à tous les droits nés en raison de la mise en vigueur du present Acte«: »i da će se... primeniti na sva prava, koja proizlaze iz konvencije od 20. marta 1883, prestopanja u život ovoga akta«, »élément distinctif de la marque« ni točno »karakterističan znak žiga«, »element« je tu »sastojak«, distinctif je ono, po čemer se žig razlikuje od drugih: »quarante exemplaires, sur papier, d'une reproduction en couleur«: četrdeset primeraka na hartiji jedne reprodukcije u boji« (kakor da bi moralo ali smelo biti vseh 40 reprodukcij na istem kosu papirja): »après déduction de 20 francs maximum«: »po odbijanju maksimum 20 franaka«; »demande... incomplète ou irréguliere«: »molba... nepotpuna i nepravilno podneta«; »taxes pour les transmissions, modification de noms, changements de domicile, rectifications nécessitées par une faute du déposant«: »takse za prenos modifikacije imena, potrebne ispravke u slučaju pogreške učinjene od strane podnosioca« (mesto: »takse za prenos, modifikacije imena, ispravke potrebne zbog pogreške prijavioca«; »30 francs pour un seule marque et 10 franc pour chacune des marques en plus«: 30 franaka od svakog žiga i 10 franaka za svaki sledeći žig«; »san pouvoir... être inquiétées ni poursuivies comme contrefacteurs«: »ne izlažući se... uznemirivanju niti optužbi kao povredioци«... (pač jako sloboden prevod!); »auraient conclus ou concluraient«: »koje bi zaključile ili će zaključiti«; nekaka tavtologija, prav; »koje bi bile ali bi zaključile«.

Primeri niso izcrpno navedeni, izpuščeni so zlasti dvomljivi, vseeno pa jih utegne biti dovolj za izraženi očitek. Tudi niso pogodbe za zaščito industrijske svojine edine mednarodne pogodbe s takimi pogreški. Dokler se način prevajanja ne izboljša, ne bo preostajalo nič drugega, kakor da vsakdo, ki objavlja prevode, opozori na pogreške, vsaj na one, ki kvarijo smisel. To bo potrebno tudi za to zbirko v drugi izdaji.

M. Škerlj.

Rus J., Kralji dinastije Svevladičev — najstarejši skupni vladarji Hrvatov in Srbov. (454—614.) Ljubljana. Založba »Luč«. 1931. Str. 208. Cena 63 Din.

Rus je poskusil v svoji knjigi predvsem iz geografskih vidikov prikazati prihod južnih Slovanov na Balkanski polotok in postanek nji-

hove državne organizacije. Pri tem se je močno približal teorijam Iv. Peiskerja¹ in Lj. Hauptmanna,² ki rišeta Slovane kot politično nesposobno maso, katera je prehajala iz ene odvisnosti v drugo. Lj. Hauptmannu so gospodujoči sloj Hrvatje, ki so došli v 7. stoletju iz Bele Hrvatske okoli Visle ter zavladali slovanskim naseljencem rimske Dalmacije. Ustavili se pa niso na Cetini, ampak se vsilili tudi v Duklji za gospodarje. Dali so politične uredbe tudi slovenski Karantaniji, kjer spominja nanje obred ustoličenja vojvod kot način predaje vladarske oblasti. Samo Srbi v Raški so si iz lastne moči osnovali državo. Rus pa je privzel še Gumpowiczevo gotsko teorijo. Podlago za državno organizacijo južnih Slovanov so ustvarili že Gotje v predсловanski dobi rimske Dalmacije. Priselili so se v 5. stoletju in tudi po odhodu kralja Teoderika v Italijo je ostal velik del naroda v deželi. Zmagoviti car Justinijan jih v 6. stoletju ni uničil, umaknili so se le v zagorski del Dalmacije, kjer so živeli pod svojimi plemenskimi poglavarji nemoteno, dokler se niso pojavili od severa Slovani. Vzporedno z napadi oboroženih slovanskih čet je šlo gibanje rojev ljudstva, ki so si iskali stalnih bivališč. To se je pospešilo proti koncu 6. stoletja, ko so se približali Avari, ki so uničili državo gotskih Hrvatov v gornjem Povoljju in podjarmili Slovane v srednjem Podonavju. Da se umaknejo avarski nadoblasti, so se doselili Slovani in drobci Hrvatov med Goti v zagorski Dalmaciji. Pri pogajanjih slovanskih prišlecev z Goti so služili kot tolmači in posredniki vislanski Hrvatje. Zato so postali privilegirani sloj. Slovani pa so priznali nadoblast gotskih kraljev ter jim sledili v boj proti Saloni, glavnemu mestu primorske Dalmacije (l. 614). Šele polagoma so se spojili Gotje, Hrvatje in Slovani v en narod, ki je obdržal hrvatsko ime.

Ako abstrahiram arheološke, filološke in geografske digresije pisca od celote, ostanejo kot edini vir njegove hipoteze o državotvorni vlogi Gotov neznatne in nejasne navedbe »libella Gothorum« letopisa popa Dukljanina. Sestavil ga je v 12. stoletju član onega barskega klera, ki se v politični borbi za obstoj dukljansko-barske nadškofije ni ustrašil potvarjati listin. Takrat so iskali historičnih reminiscenc, oživeli so tudi spomini na davno gotsko vladanje v Dalmaciji in Albaniji, o katerem so pričale še vrste mejnih gotskih utrdb.³

Idealizirano genealogijo vladarjev, ki naj bi razložila prehod iz gotške v slovansko dobo, je smatral Rus za docela zanesljivo in jo skušal zvezati za predсловansko dobo gotške vladavine z drugimi viri, zlasti z bizantinskimi pisci one dobe. Toda za bistveni del, ki zanima tudi pravnega zgodovinarja, za državotvorno delovanje Gotov ni nobenih

¹ I. Peisker, Raširenje Slaven (The Expansion of the Slavs), Starohrv. Prosvjeta I (210—251). O kritiki njegove teorije prim. K. Tymieniecki, Spoleczeństwo Słowian Lechickich, Lwów 1928 (118—122).

² Lj. Hauptmann, Prihod Hrvatov (Buličev zbornik 1924, 515—545) = Dolazak Hrvata, (Zbornik kr. Tomislava 1925, 86—127), Karantanska Hrvatska (ravnotam, 297—317), die Herkunft d. Kärntner Edlinge (Vjschr. f. Soz. u. Wgesch. XXI. 1928, 245—279), Konstantin Porfirogenit o porijeklu stanovništva Dubrovačkog zaledja (Rešetarov zbornik 1931, 17—24) i. dr.

³ M. Šufflay, Srbi i Arbanasi, Beograd 1925, 114; F. Šišić, Letopis popa Dukljanina, Beograd 1928, 137 sl.

argumentov, ki bi potrjevali zanesljivost barskega rodoslova. Pri tem nas primerjanje z rusko in bolgarsko zgodovino ne sme premotiti. Hrvatje in Srbi so že imeli svojo plemensko državno organizacijo, ko so dospeli v nova bivališča. Njih državnost pa se je razvijala dalje v isti politični šoli kakor Germanov, namreč neposredno pod vplivom Rima — Bizanca oziroma posredno pod frankovskim vplivom. Ravno ohranitev peščice romanskih mest v primorju priča, da v zagorskem delu ni bilo krepke monarhije, ampak trajno rahla plemenska organizacija, ki jo je pospeševal tudi kraški svet. Institucije jugoslovenskega plemenskega prava (župan, podžup. i. t. d.) so bile tako krepke, da so jih prevzeli in po svoje dalje oblikovali celo Romani primorske Dalmacije.⁴ V tem vidim tudi dobršen del problema kulturnozgodovinske kontinuitete, na katerega je opozoril ravno I. R. u. s.

Dr. Jože Žontar.

Professor Halle Felix: Geschlechtsleben und Strafrecht. Mit Vorwort von Sanitätsrat dr. Magnus Hirschfeld. Mohr-Verlag, G. m. b. H., Berlin, NW 7. Str. 228.

Na kratko bi označili vsebino te knjige za apoteozo boljševiskega kazenskopravnega kodeksa glede zločinstev, ki so v ozki zvezi s človeškim spolnim življenjem. Halle pobija seveda »buržuazijske metode«, zlasti kolikor izvirajo iz morale; ali v tem pogledu je njegovo pero naravnost umirjeno; reško do strasne napadalnosti pa postaja, ko razpravlja o stališču poslancev socialno-demokratske stranke pri posvetovanju o preosnovi kazenskega zakona za Nemčijo. Metoda Hallejevih izvajanj je pregledna in poučljiva. V prvi polovici se bavi s tistimi določbami kazenskega zakonika, ki se tičejo seksualnega življenja, pa bi jih bilo treba po marksistični socijologiji kot asocijalne povsem izločiti. Za vsak delikt prinaša določbo iz starega k. z., nato iz nem.-avstrijskega osnutka za nov k. z. in pove, kakšno stališče so zastopniki strank napram njej zavzeli; nazadnje pride vedno »marksistični nauk«. V drugi polovici postopa ravno tako, toda tu obravnava samo tiste delikte, glede katerih tudi »delotvorno ljudstvo« zahteva ostre socialne mere zoper storilce. Teh deliktov ni mnogo; samo kot curiosum naj navedemo, da zahteva Halle sankcije zoper zakonskega moža, ki svojo zakonsko ženo prisili k spolnemu činu. V zadnjih poglavjih knjige pa je še govora o kriminalni politiki proletarskih pravnikov glede kazenskopravnih pojmov iz splošnega dela kazenskega zakonika.

Teško je slediti vsem tem izvajanjem, ker nosijo pečat neobjektivnosti. Ali informativnega pomena jim ne gre odrekati. Zato smo to knjigo naznanili. Kdor se za te probleme zanima, dobi iz nje mnogo pobude — za kritiko.

Dr. Metod Dolenc.

Dr. Godina Dionis: Praktični prikaz osnovnih ustanova novog postupka u građanskim parnicima. Beograd. Geza Kohn. 1932. Str. 147. Cena 40 Din.

Beograjski odvetnik dr. Godina je izdal naznanjeno knjigo, da olajša delo pravnikom pri uporabi novega civilnega postopnika. Nika-

⁴ K. Tymieniecki, Spoleczeństwo, 17, 76, 107, 113, 122 sl., 128 sl.; H. F. Schmid, die Grundzüge u. Grundlagen der Entwicklung des kirchlichen Zehntrechts auf kroatischem Boden während des Mittelalters (Šišićev zbornik 1929, 446 sl.) i. dr.

kor ne obsojamo kakor nekateri naših teoretikov priročnikov take vrste, češ da zavajajo pravnika h komoditeti, ker mu nudijo že sestavljene vzorce in ga odvajajo s tem od samostojnega mišljenja. Nasprotno, pravilna oblika tožbe in tožbenega zahtevka, ki je ni vselej tako lahko zadeti, bo trdna podlaga pravemu razvoju pravde, razvlečena, z vsemi mogočimi nebitvenostmi natrpna bo imela kaj prerado tudi podoben postopek. In če se nudi dober priročnik, ki informira zanesljivo in hitro, je takšno delo le pozdraviti.

Glavno pri takem delu so obrazci. Tudi pri Godinovem, čeprav je dodal Godina vsakemu oddelku kratek obris dotičnih zakonskih določb. Mnenja smo, da bi ta oris bolje odpadel in da naj bi spravil pisatelj vsebino teh orisov med opombe k obrazcem in jih tako pomnožil. Tak kratek oris namreč ne more biti nikdar dovolj točen (glej določbe o pristojnosti, ki popolnoma puščajo v nemar vse, ki so uzakonjene v posebnih zakonih) in utegne postati prav zbog kratkoče celo napačen (glej stavek o oficijalnem načelu str. 1., o faktorni podsodnosti, ki jo novi postopnik ne pozna več str. 14., 16., o neposrednem občevarju z vsemi inozemskimi državami str. 17., o novotah v prizivu str. 89.). Toda obrazci sami so prav srečno izbrani, jih je veliko število in ponazorujejo postopek tako na prvi stopnji kakor tudi na višjih in vse vrste postopka. Glede njih bi bilo le pripomniti, da ne zadostuje izjava postranskega intervenijenta, da ima na zmagi glavne stranke interes (str. 35.), marveč da mora navesti, zakaj mu je do te zmage. Po občni praksi tudi ni dovolj, da se pobija stroškovni izrek na splošno, češ da so stroški prenizko ali previsoko odmerjeni (str. 94.), marveč je treba vsako stroškovno postavko, ki se izpodbija, navesti posebej. Te malenkosti pa vendar niso takšne, da bi zmanjševale praktično uporabo teh obrazcev. Knjiga je kaj pripravna, da posreduje spoznavanje o oblikah pravnih spisov po novem civilnem postopniku in uvaja s tem enotnost pri vseh sodiščih. Namen, ki ga je imel s knjigo sestavitelj, se mu je torej posrečil. Zato priporočamo knjigo vsem pravnikom, ki jim bo posebno v prvi praksi dobrodošla, tudi našim. **Dr. R. Sajovic.**

Pravosuđe. Časopis za sudsku praksu. Beograd. Mesečnik. Naročnina 120 Din.

Pod tem naslovom je pričel meseca januarja izhajati pod uredništvom sodnikov Stojana Jovanovića in dr. Iva Matijevića nov pravniški časopis. Po programu urednikov je namenjen tolmačenju pravosodnih zakonov, zlasti že edinstvenih, da bi se dosegla na ta način pravilna in enaka uporaba našega zakonodavstva pri vseh sodiščih. Želi postati forum vsega našega pravištva in sleherni je povabljen, da sodeluje pri njem in izrazi svoje naziranje.

S temi programatičnimi besedami je posredno izrečeno, da je razcepčnost naših pravnikov, ki so zaposleni pri pravosuđstvu, še vedno velika in da tičijo vsi že dokaj v sponah provincijalnega zakonodajstva. Ugotovitev, ki smo jo že večkrat izrazili. Da bo iz edinstvenega zakonodajstva nastalo tudi res eno sodstvo, zato je treba vzajemnega sodelovanja vseh. Praksa pa pokaže najlažje, kje je zastaviti moči in v katero smer je treba pokreniti prizadevanje, da se bo razvila enotna judikatura. Takšno delo je toliko bolj potrebno, ko nimamo še enotnega organa, ki bi odrejal pravec v tej smeri, ko še nimamo enega kasacijskega sodišča.

Treba je torej vzgojiti pravno pojmovanje, kakor pravi dr. Politeo v svojem članku.

Vsebina prvih dveh številk novega časopisa, ki leži pred nami, kaže resno prizadevanje urednikov, da stavljeno si nalogo tudi izpolnita. Polno člankov, krajše in daljše vsebine, pisanih od praktičnih pravnikov in teoretikov, se peča z najraznovrstnejšimi vprašanji, aktualnimi vsak dan na naših sodiščih. Posebno dragoceno je objavljanje in komentiranje odločb najvišjih stopenj in to glede vprašanj, ki so jih reševala bodisi enotno, bodisi različno vsa naša kasacijska sodišča. Med beležkami so prav zanimive vesti o delu na novih zakonskih načrtih. Kot priloga je časopisu pridejana zbirka razpisov in rešitev ministrstva pravde.

Zelimo novemu časopisu, da svojo misijo vztrajno vrši in da prodre v najšire pravniške kroge.

Dr. R. Sajovic.

Pravnički Vjesnik. Pregled zakonodavstva, pravosuda te domače i strane pravne literature. Mesečno dva snopiča po eno polo. Tromesečna naročnina 30 Din.

Skoro bi človek rekel, da je pri tej denarni krizi preveč pravniških časopisov, ko mu pride v roko naznanjeni. In vendar je tudi naznanjeni, ki ga izdaja od 1. marca dalje agilni zagrebški izdajateljski zavod »Themis« več kot potreben, osobito ako se izpopolni. Program novega lista kaže njegova vsebina, ki prinaša preglede našega zakonodajstva, našega pravoznanstva, sodnega in upravnega sodstva ter celo najvažnejše podatke inozemskega pravoznanstva in sodstva. Skratka: časopis hoče nuditi pravniku vire, kjer se more informirati o tekočih pravnih vprašanjih.

Kar se tiče nameravanih pregledov, pozdravljamo njih zamisel. Celo pregledi zakonodavstva so včasih, ko kar dežuje najrazličnejših zakonov, prav dobrodošli, čeprav citiranje zgolj po naslovih tvarine nikdar ne izčrpa. Kar se pa tiče pregleda domače pravne literature, je pa naše mišljenje, da so taki pregledi dobri za inozemstvo, ki mu nikdar ni do popolnosti, marveč zgolj za podatke o najvažnejših delih, za domačo rabo pa nam je potrebna popolna bibliografija. V tem pogledu vlada pri nas velika neorijentiranost, ko izdajajo knjige najrazličnejša založništva, ki se ne zavedajo svoje naloge, da bi poslala svoja izdanja na vpogled pravniškemu časopisju in o katerih zazna zato dostikrat le ozek krog pravnikov. Zbrati bi bilo treba tudi dela, priobčena v nepravniških časopisih in v različnih zbornikih. Priporočamo zato uredništvu, da preuredi pregled domače pravne literature v bibliografijo, s tem si bo steklo največjo zaslugo.

Zaradi informacij, ki jih časopis prinaša, ga priporočamo v naročilo.

Dr. R. Sajovic.

Dr. Blagojević O. Vidan: O naknadi štete, pričinjene motornim vozilima. Posebni odtisk iz spomenice za četrti Kongres pravnika Kraljevine Jugoslavije. Delo je pisčev koreferat na četrtem pravniškem kongresu v Skoplju, ki se je v posebni sekciji pečal s tem vprašanjem. Prvi del se bavi s splošnimi odškodninskimi vprašanji, posebno z ozirom na francosko literaturo ter prakso v pogledu §§ 1382—1386 cod. civ.

Preko razmotrivanja o profesionalnem riziku prihaja pisec do naziranja, da je pravni razlog za poostreno odgovornost iskati v odgovornosti za rizik. V drugem delu postavlja pisatelj svoja naziranja glede izvedbe kavzalne objektivne odgovornosti v posameznih točkah, medtem ko prinaša v tretjem delu pregled v državi veljavnega in deloma inozemskega

pravnega stanja. Pri tem se ozira na naše mednarodne vezi in konvencije, sosebno tudi na varšavsko konvencijo, održano 4. in 12. oktobra 1929, ki je reformirala odgovornost vozača pod vplivom mednarodnega prava, in končno na kratko na pravno stanje glede rečne in pomorske plovitbe, ki jo pisec subsumira istotako pod slučaje, na katere je uporabljati strožjo odgovornost. Kot pregled pravnih virov bo knjižica praktiku dobrodošla in tudi sicer dobro služila kot pripomoček za razjasnitev obravnavanih pojmov.

Dr. Stuhec Anton.

Dr. Pajnič Edoardo: La riforma e l'unificazione del diritto penale in Jugoslavia. Roma, Istituto di studi legislativi. 1931. Str. 58.

Smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo na to studijo. Zakoni rastejo po številu in tudi na področju kazenskega prava jih ni malo. Vsak pravnik pa jih rad primerja z inozemskimi zakoni. Kdor opravlja tisto delo, da seznanja z zaporedno genezo in vsebino zakonov inozemstvo, ta si pridobi velikih zaslug za primerjevanje naše zakonodaje z drugimi vobče, zlasti pa še, če prikaže zakone v tako lepi razporedbi glavnih načel, kakor je to storil imenovani pisatelj. Rekli bi celó, da nam je žal, da ni izšlo njegovo delo tudi na našem narodnem jeziku. Bil bi pripraven učni pripomoček za splošno informacijo n. pr. slušateljev-pravnikov, pa tudi tistih starejših gospodov, ki se, recimo, bavijo pretežno s civilno ali upravno prakso, pa bi se hoteli vendar le vsaj na hitro seznaniti s splošnim značajem kazenskopravnih zakonov. Imeli bi le željo, da bi se na str. 6. omenilo, da je imel največji in neposredni vpliv na sestavo načrta za kazenski zakonik iz l. 1910 — norveški osnutek za kazenski zakonik; vsaj ga je dalo ministrstvo pravde celo prevesti na srbski jezik. Na str. 7. bi bilo treba zamenjati besedo »zločin« z »zločinstvom«, a na kraju knjige bi želeli le še citiranja vsaj glavnih stranskih zakonov s kazenskopravnimi odredbami, zlasti tistih, ki ustvarjajo unifikacijo v pravem smislu besede. Vse te želje »pro domo« pa za inozemstvo nimajo pomena. Za informacijo inozemcev je Pajničovo delo naravnost odličen pripomoček.

Dr. Metod Dolenc.

Clanki in razprave v pravniških časopisih. Arhiv za pravne i družtvene nauke. **XLI. št. 1:** Maurović I.: Duh i jezik zakona; Dolenc M.: Povračaj u predašnje stanje po našem sudskom krivičnom postupku; Vesel J.: Paušalne klevete po zakonu u štampi; Przić I.: Dvanaesta skupština Društva naroda; Jovanović A.: Reparacije. — **Arhiv, XLI. št. 2:** Aranđelović Dr.: Dokaz ispravama po novom z. o s. p. u gr. p.; Jovanović Dr.: Evolucija radničkog pitanja; Kostić L.: Pravna priroda činovničkih pitanja; Mirković Đ.: Ograničenje pomorskog naoružanja; Jovanović Al.: Privredni život u 1931; Todorović B.: Provizija u kontokorentu. — **Branic št. 1:** Perić Ž.: O običajnom pravu u našoj državi; Trifunović St.: Nekoliko reči o § 400 gr. z.; Jovanović R.: Dužnička docnja. — **Branic št. 2:** Peleš D.: Reforma bračnog prava u čehoslovačkoj; Vukčević R.: Iz Japanskog Ustava; Plakalović B.: Opozivanje i otkaz punomoćstva; Krstić V.: Pabirci iz zakona o tapijama; Stanković V.: Odgovornost dece i mladih maloletnika po krivičnom zakoniku; Trifunović St.: Pravo prestavljanja. — **Mjesečnik št. 1., 2.:** Stefanović J.: Dvodomni sistem u modernim ustavima; Ivšić M.: Biološko-sociološki solidarizem; Eisner B.: Ženevske konvencije o čeku; Žilić Fr.: Da li privatna tužba mora biti predana u zakonskom roku nadležnom sudu; Vinković Zv.: Akademija međuna-

rodnog prava. — **Policija št. 1., 2.:** Subotić D.: Liga naroda i međunarodna komisija za kazneno pravo i kaznene zavode u Bernu. Njihova saradnja; Klarić Fr.: § 166 novog krivičnog zakona; Lazić Dr.: Čl. 200 zak. o unutrašnjoj upravi; Mijušković J.: Da li se može odobriti zabrana na pokretnost opština za izvršenje njihovih obaveza, po izvršnim presudama, prema privatnim licima? Goršić Fr.: Troškovi opšteg upravnog postupka; Jakovljević A.: Obezbeđenje minimuma egzistencije zemljoradnika. — **Policija, št. 3., 4.:** Janković R.: Policijska prinuda; Urošević L.: § 166 kriv. zakona; Blagojević V.: O izvršenjima na državnoj i opštinskoj imovini; Maksimović B.: Jedno sporno pitanje o tumačenju zakonskih propisa §§ 118, 119, 129, 130 i 131 nov. kriv. p.; Subotić Iv.: Jugoslovenski kongres pravnik i kongres pravnik slaverskih država. — **Pravosuđe, št. 1.:** Jelić I.: O značaju pravosuđa; Politeo I.: Zakon i ljudi zakona; Sajovic R.: O prigovorih proti podsodnosti za sospornike; Soldatović D.: Otkaz punomoćstva; Dolenc M.: Krivičnopravna pitanja iz imunitetskog prava; Goršić Fr.: Socijalna zaštita u izvršnom postupku; Pahorukov N.: Pravna pomoć između domaćih i inostranih sudova; Blagojević V.: Izjava trasanta o isključivanju njegove odgovornosti bez ikakve je pravne vrednosti; Lazarević A.: O meničnom jemstvu ili avalu s obzirom na naš Menični zakon; Matijević I.: Primena propisa § 52 zak. o javnim beležnicima na području Vrhovnog suda u Sarajevu; Čulinović F.: Kažnjiva samopomoć. — **Pravosuđe, št. 2.:** Šilović J.: Uslovna kazna i Zakon o štampi; Munda A.: O žalitvah, ki jih je izrekel storilec zgolj napram žaljenemu; Grubić J.: Pravna narav krivokletstva iz §-a 144 kr. z.; Munišić M.: O odnosu vlasti u pripremnem sudskom krivičnom postupku; Jovanović St.: Uloga privatnog učesnika — netužioca u sudskom krivičnom postupku; Vuković M.: Pasivna menična sposobnost u međunarodnom privatnom pravu (§ 94 k. z.); Konić R.: Da li je zakonom o pobijanju pravnih dela van stečaja ukinut propis §-a 393 Grad. zak. za Kraljevinu Srbiju od 1844; Zlatanović M.: Zaštita minimuma zemljoradničkog poseda.

Razne vesti.

XLII. redna glavna skupščina društva »Pravnik« se je vršila dne 28. januarja 1931 v ljubljanski pravosodni palači. Podpredsednik dv. sv. Bežek se je v otvoritvenem govoru spominjal umrlih članov, omenjal zasluge treh umrlih častnih članov, osobito predsednika dr. Majarona, čigar zasluge v prvi vrsti za slovenski pravniški jezik je dobro podčrtal. Nato je podal društveni tajnik dr. Sajovic naslednje tajniško poročilo:

»Društvo »Pravnik« je bilo tudi v preteklem letu centralno društvo slovenskih pravnikov, t. j., združevalo je pod svojim praporom največje število pravnikov iz ozemlja dravske banovine ne glede na njih stan. Vendar si vzlic tej ugotovitvi ne smemo prikrivati dejstva, da veliko število naših pravnikov še vedno v našem društvu ni včlanjenih. Ako premotrivamo, da imamo dokaj članov tudi zunaj označenega ozemlja, in ako se ustavimo pri številu 413 — toliko je namreč do danes dovršilo akademikov pravniške študije ali diplomiralo na ljubljanski pravniški fakulteti, vidimo, da svoje organizacije še daleč ne moremo smatrati za